Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/529

18.3.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2025/529,

annettu 17 päivänä maaliskuuta 2025,

unionin tuesta Yhdistyneiden kansakuntien aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen hankkeelle ”Tiede- ja teknologia-alan tarkkailuelin: aseidenriisuntainnovaatioiden seuranta”

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Vuonna 2016 hyväksytyssä Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisessa globaalistrategiassa painotetaan, että unioni lisää panostustaan kollektiiviseen turvallisuuteen.

(2) Vuonna 2018 hyväksytyssä laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastaisessa EU:n strategiassa ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen” todettiin, että unioni hyödyntää asiaankuuluvia välineitä tukeakseen tutkimusta ja kehittämistä luotettavan ja kustannustehokkaan teknologian alalla pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niiden ampumatarvikkeiden turvaamiseksi ja vääriin käsiin kulkeutumisen riskin pienentämiseksi. Lisäksi neuvosto pani strategian hyväksymisestä antamissaan päätelmissä merkille muuttuneen turvallisuustilanteen, muun muassa pienaseiden ja kevyiden aseiden suunnittelun ja teknologian kehittymisen, mikä vaikuttaa hallitusten kykyyn puuttua turvallisuusuhkiin.

(3) Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteeri totesi tieteen ja teknologian nykykehitystä ja niiden mahdollista vaikutusta kansainvälisiin turvallisuus- ja aseidenriisuntatoimiin koskevassa vuoden 2023 raportissaan kasvavan huolen siitä, että turvallisuuden ja aseidenriisunnan kannalta merkityksellinen tiede ja teknologia kehittyy nopeammin kuin normatiivisten ja hallinnollisten järjestelmien kyky ymmärtää ja hallita riskejä.

(4) Unioni haluaa edistää kollektiivista turvallisuutta ja mahdollisuuksia hyödyntää uusien teknologioiden tarjoamia mahdollisuuksia sekä vastata tällaisten teknologioiden mukanaan tuomiin haasteisiin, erityisesti monenvälisen aseidenriisunta- ja asevalvontajärjestelmän osalta.

(5) Unioni on jo tukenut neuvoston päätöksellä (YUTP) 2022/2320 [1] aiempaa Yhdistyneiden kansakuntien aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen (UNIDIR) hanketta ”Innovoinnin vapauttaminen: mahdollistavat teknologiat ja kansainvälinen turvallisuus”, jonka UNIDIR pani täytäntöön vuosina 2023–2024. Unioni haluaa tarkastella edelleen tätä alaa edistääkseen tieteen ja teknologian kehityksen ja sen vaikutusten järjestelmällisempää kartoittamista ja analysointia tietyissä aseidenriisunnan yhteyksissä. Unionin olisi sen vuoksi tuettava UNIDIRin uuden hankkeen ”Tiede- ja teknologia-alan tarkkailuelin: aseidenriisuntainnovaatioiden seuranta” täytäntöönpanoa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian panemiseksi täytäntöön ja ottaen huomioon laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden vastaisen unionin strategian ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen” sekä joukkotuhoaseiden leviämisen vastaisen unionin strategian unioni tukee Yhdistyneiden kansakuntien aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen (UNIDIR) hanketta ”Tiede- ja teknologia-alan tarkkailuelin: aseidenriisuntainnovaatioiden seuranta” (”Science and Technology Watchtower: Monitoring Innovation for Disarmament”).

[1] Neuvoston päätös (YUTP) 2022/2320, annettu 25 päivänä marraskuuta 2022, unionin tuesta hankkeen ”Innovoinnin vapauttaminen: mahdollistavat teknologiat ja kansainvälinen turvallisuus” toteuttamiseen (EUVL L 307, 28.11.2022, s. 142, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2320/oj).

2. Unionin tukemilla hanketoimilla on seuraavat erityiset tavoitteet:

a) tuottaa näyttöön perustuvia tutkimuksia ja analyyseja politiikan- ja päätöksenteon tueksi seuraamalla ennakoivasti tieteellistä ja teknologista innovointia;

b) helpottaa kansainvälisen turvallisuuden ja aseidenriisunnan tieteellisiä ja teknologisia näkökohtia koskevan tietämyksen lisäämistä ja siirtoa;

c) luoda yhteyksiä asiaankuuluvien yhteisöjen välille, jotta mahdollistetaan tietämyksen siirto monilla maantieteellisillä alueilla ja monilla tieteenaloilla toimivilta asiantuntijoilta ja monenvälisiin aseidenriisuntaneuvotteluihin osallistuvista jäsenvaltioista;

3. Hanketoimia ovat erityisesti seuraavat:

a) mahdollistetaan jatkuvasti teknologian tulevaisuuden haasteita kartoittavan toiminnon perustaminen, jotta voidaan varmistaa asiaankuuluvimpien tieteen ja teknologian edistysaskelten havaitseminen, tarkastelu ja analysointi kehityksen tai soveltamisen varhaisissa vaiheissa;

b) tutkitaan kuhunkin tutkittavaan aseidenriisunta-alaan liittyviä asiaankuuluvimpia tieteen ja teknologian kehityssuuntauksia, joita voidaan hyödyntää monenvälisissä ja kansainvälisissä prosesseissa kehittyvien teknologioiden ja asevalvonnan alalla;

c) lisätään vuoropuhelua sekä tietämyksen lisäämistä ja siirtoa, mukaan lukien sellaisen maailmanlaajuisen asiantuntijaverkoston perustaminen, joka voi edistää hankkeen kestävää vaikutusta rahoituskauden päätyttyä.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun hankkeen yksityiskohtainen kuvaus on liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä ’korkea edustaja’, vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen teknisestä toteutuksesta vastaa UNIDIR.

3. UNIDIR suorittaa tehtävänsä korkean edustajan alaisuudessa. Tätä tarkoitusta varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä UNIDIRin kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklassa tarkoitetun unionin rahoittaman hankkeen toteuttamiseksi on 1 671 615 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla ohjeellisella määrällä rahoitettavia menoja hallinnoidaan unionin talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.

3. Komissio valvoo 1 kohdassa vahvistetulla määrällä rahoitettavien menojen asianmukaista hallinnointia. Tätä varten se tekee rahoitusosuussopimuksen UNIDIRin kanssa. Kyseisessä rahoitusosuussopimuksessa määrätään, että UNIDIRin on varmistettava unionin rahoitusosuudelle sen määrää vastaava näkyvyys.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitusosuussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle kyseisessä prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja kyseisen sopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta UNIDIRin neljännesvuosittain laatimien raporttien perusteella. Kyseiset raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.

2. Komissio toimittaa tietoja 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen toteuttamisen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun rahoitusosuussopimuksen tekemisestä. Sen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulopäivästä, jos sopimusta ei ole kyseisen ajanjakson kuluessa tehty.

Tehty Brysselissä 17 päivänä maaliskuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

K. KALLAS

LIITE

HANKEASIAKIRJA

Hanke Yhdistyneiden kansakuntien aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen (UNIDIR) turvallisuuden ja kehittyvien teknologioiden alalla tekemän työn tukemiseksi –

”UNIDIRin tiede- ja teknologia-alan tarkkailuelin: aseidenriisuntainnovaatioiden seuranta” Johdanto

Johdanto

Tieteen ja teknologian edistysaskeleet ovat taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen ja vaurauden keskeisiä mahdollistajia. Kuten Yhdistyneiden kansakuntien (YK) pääsihteeri totesi vuoden 2023 raportissa ”*Current developments in science and technology and their potential impact on international security and disarmament efforts*”, on kuitenkin edelleen olemassa huoli siitä, että ”turvallisuuden ja aseidenriisunnan kannalta merkityksellinen tieteen ja teknologian kehitys etenee nopeammin kuin normatiivisten ja hallinnollisten järjestelmien kyky hallita riskejä. Uusien ja kehittyvien teknologioiden hyödyt eivät saa vaarantaa maailmanlaajuista turvallisuutta.” Toisaalta saatavilla on yhä enemmän kirjallisuutta, jossa tarkastellaan hyötyjä, joita tiede ja teknologia voivat tuottaa aseidenriisunnalle ja asevalvonnalle, esimerkiksi kun tavoitteena on tehostaa sääntöjen noudattamisen seurantaa ja todentamista.

YK:n aseidenriisunnan tutkimuslaitos (UNIDIR) on YK:n itsenäinen laitos, joka tekee riippumatonta tutkimusta aseidenriisunnasta ja siihen liittyvistä ongelmista, erityisesti kansainvälisistä turvallisuuskysymyksistä. UNIDIRillä on neljä keskeistä toiminta-alaa: tietämyksen edistäminen, ideoiden kehittäminen, vuoropuhelun edistäminen ja neuvojen antaminen jäsenvaltioille, YK:lle, alueellisille järjestöille sekä poliittisille ja tutkimusyhteisöille. Tavoitteena on löytää käytännön ratkaisuja ja saavuttaa monenvälistä edistystä aseidenriisunta- ja asevalvontakehityksen alalla kestävämmän ja rauhanomaisemman maailman puolesta.

UNIDIRillä on johtava asema tuettaessa pyrkimyksiä ymmärtää nopean ja muutosvoimaisen teknologisen edistyksen turvallisuusvaikutuksia ja reagoida niihin. Teknologian kehitysvauhti on kuitenkin viime vuosina kiihtynyt ennennäkemättömällä tavalla. Sen vuoksi monet jäsenvaltiot ovat useimpien aseidenriisuntaprosessien yhteydessä todenneet, että tarvitaan tieteellisen ja teknologisen kehityksen ja sen vaikutusten järjestelmällisempää kartoittamista ja analysointia tietyissä aseidenriisunnan yhteyksissä.

Ehdotettu kolmivuotinen hanke ”*UNIDIRin tiede- ja teknologia-alan tarkkailuelin: aseidenriisuntainnovaatioiden seuranta*” perustuu menestyksekkääseen hankkeeseen ”*Innovoinnin edistäminen: mahdollistavat teknologiat ja kansainvälinen turvallisuus*”, joka on EU:n rahoittama ja jonka UNIDIR toteutti vuosina 2023–2024, sekä muihin menestyksekkäisiin tutkimushankkeisiin, jollainen on esimerkiksi ”Exploring Science and Technology Review Mechanisms Under the Biological Weapons Convention”. Ehdotetulla hankkeella on tarkoitus sisällyttää tutkimusalaan laajempia tieteen ja teknologian aloja ja tarjota asiantuntemusta tarvittaessa ja soveltuvin osin kaikille aseidenriisuntaelimille.

Ehdotetun hankkeen tarkoituksena on hyödyntää ja tukea edelleen eri aseidenriisuntaprosessien, niiden operatiivisten elinten (esim. sihteeristöt, täytäntöönpanon tukiyksiköt), jäsenten ja puheenjohtajien työtä. Koska kaikissa prosesseissa on käsitelty tiedettä ja teknologiaa eri tavoin, koordinointi ja häiriövaikutusten välttäminen räätälöidään sen mukaan, mitkä ovat valtioiden erityistarpeet eri järjestelmissä ja prosesseissa. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että vältetään puuttumasta neuvotteluihin, joita käydään parhaillaan virallisten tieteen ja teknologian arviointimekanismien (tai vastaavien elinten) perustamisesta yksittäisten aseidenriisuntasopimusten tai -prosessien yhteyteen, ja estetään päällekkäisyydet vakiintuneiden elinten (esim. Kemiallisten aseiden kieltojärjestön neuvoa-antavan tieteellisen neuvottelukunnan) tekemän työn kanssa. Hankkeella pyritään myös täydentämään YK:n sihteeristön jo tekemää työtä, joka liittyy pääsihteerin vuotuiseen raporttiin tieteen ja teknologian tämänhetkisestä kehityksestä ja sen mahdollisista vaikutuksista kansainväliseen turvallisuuteen ja aseidenriisuntatoimiin. Lisäksi hankkeen tavoitteena on toteuttaa koordinointi- ja yhteistoimet sellaisten asiaankuuluvien toimien kanssa, joita toteuttavat EU:n asesulku- ja aseriisuntakonsortio ja siihen liittyvä verkosto sekä EU:n turvallisuusalan tutkimuslaitos (EUTT). Näin voidaan paitsi varmistaa täydentävyys nykyisten toimien kanssa myös lisätä EU:n näkyvyyttä ja nostaa sen profiilia, kun kyse on kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden alalla sovellettavasta tieteestä ja teknologiasta.

Hankkeella on tältä osin kolme keskeistä tavoitetta, jotka vastaavat pitkälti UNIDIRin pääasiallista toimeksiantoa. ([1])

Tavoite 1: Tuotetaan näyttöön perustuvia tutkimuksia ja analyyseja politiikan ja päätöksenteon tueksi. Hankkeessa seurataan ennakoivasti tieteellistä ja teknologista innovointia sellaisilla monilla tieteenaloilla ja teknologia-aloilla, joilla on merkitystä erilaisten aseidenriisuntaprosessien kannalta. Näin tämä hanke nostaa esiin uusia tai syntymässä olevia riskejä ja mahdollisuuksia ja auttaa siten tuottamaan tietoa politiikkakeskusteluja varten.

Tavoite 2: Helpotetaan tietämyksen lisäämistä ja siirtoa kansainväliseen turvallisuuteen ja aseidenriisuntaan liittyvistä tieteellisten ja teknologisten näkökohdista. Hankkeen tavoitteena on vähentää tai auttaa vähentämään tieteen ja teknologian alalla vallitsevaa merkittävää tiedon epäsymmetriaa kaikissa aseidenriisuntaprosesseissa. Tämä puolestaan lisää merkityksellistä osallistumista aihetta käsitteleviin monenvälisiin keskusteluihin ja parantaa valtioiden yleistä valmiutta käydä tieteelliseen ja tekniseen tietämykseen perustuvia keskusteluja.

Tavoite 3: Luodaan yhteyksiä yhteisöjen välille. Kun maailmanlaajuinen epävakaus ja epäluottamus lisääntyvät, toimijoita tulee lisää, tietämys ja asiantuntemus leviävät laajemmalle ja vaihtoehdot perinteisille sääntelyn muodoille ovat rajallisemmat, eri yhteisöjen on kiireellisesti lähennyttävä toisiaan ja vaihdettava näkemyksiä asiaankuuluvien suunnitelmien perustaksi. Hankkeessa hyödynnetään UNIDIRin ainutlaatuista asemaa, jotta mahdollistetaan tämä tietämyksen siirto eri maantieteellisillä alueilla ja tieteenaloilla toimivilta asiantuntijoilta ja monenvälisiin aseidenriisuntaneuvotteluihin osallistuvista jäsenvaltioista.

UNIDIRin toimeksiannon mukaisesti hankkeen keskeisenä tavoitteena on tarjota aseidenriisuntayhteisölle ja kansainväliselle turvallisuusyhteisölle riippumatonta, objektiivista ja näyttöön perustuvaa tutkimustietoa käynnissä olevien ja mahdollisten tulevien neuvottelujen tueksi. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja asiantuntemuksensa täydentämiseksi UNIDIR paitsi johtaa suoraan tutkimushankkeita myös käynnistää vuoropuhelun ja helpottaa sitä verkostossa, johon kuuluu asiantuntijoita monelta maantieteelliseltä alueelta ja tieteenalalta, kuten jäljempänä on esitetty. Tiivistä yhteistyötä YK:n aseriisuntatoimiston kanssa tehdään tarpeen mukaan koko hankkeen ajan.

HANKE

Tieteen ja teknologian edistykseen liittyviin haasteisiin vastaaminen ja sen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen aseidenriisunnan, rauhan ja turvallisuuden yhteydessä on monitahoinen tehtävä. Yleisesti ottaen se edellyttää kykyä havaita tieteen ja teknologian uusia kehityssuuntia ja ymmärtää mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mitä myönteisiä tai kielteisiä vaikutuksia näillä kehityssuunnilla voi olla nykyiseen kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden arkkitehtuuriin ja aseidenriisuntajärjestelmään.

Hankkeessa otetaan käyttöön monitieteisiä ja monialaisia menetelmiä erilaisten tieteellisten ja teknologisten innovaatioiden tutkimiseksi. Hankkeen puitteissa voidaan myös tutkia ja analysoida yhä tärkeämpää teknologista lähentymisen ilmiötä, jossa alun perin erilliset teknologiat lähentyvät toisiaan ja lopulta jopa yhdistyvät, sekä alojenvälistä lähentymistä, jossa erilaiset teknologian sovellusalat (bio- ja tekoälyteknologia, avaruus- ja kyberteknologia jne.) nivoutuvat yhä tiiviimmin toisiinsa.

Hanke kattaa seuraavat aseidenriisunnan ja kansainvälisen turvallisuuden alat: tavanomaiset aseet, joukkotuhoaseet (kemialliset, biologiset ja ydinaseet) sekä tarpeen mukaan tieto- ja viestintäteknologiat. Näillä aloilla seurattavia tieteen ja teknologian erityisaloja ovat esimerkiksi tekoäly, materiaalitiede ja -tekniikka, biotieteet, robotiikka ja autonomiset järjestelmät. Seurattavia sovellusaloja ovat muun muassa tutkimus ja kokeilu, alustojen kehittäminen ja suorituskyky, ohjaus- ja valvontajärjestelmät, havaitseminen, seuranta ja todentaminen.

Kaikki hankkeen toimet on jaoteltu kahteen keskeiseen toimintalinjaan, joita kuvataan tarkemmin jäljempänä.

([1]) Ks. UNIDIRin toimeksianto: https://unidir.org/unidir-statute/.

1. Toimintalinja 1: Seurataan suuntauksia ja lisätään ymmärrystä tieteen ja teknologian kehityksestä ja sen mahdollisista vaikutuksista aseidenriisuntaan ja asevalvontaan

1.1 Tarkoitus

Tämän toimintalinjan tarkoituksena on tunnistaa uusia ja kehittyviä teknologioita sekä vakiintuneiden teknologioiden uusia sovelluksia, jotta voidaan ymmärtää paremmin niiden mahdollisia myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia aseidenriisuntaan ja asevalvontaan. Toimintalinjassa tehdyssä työssä keskitytään ensisijaisesti tarjoamaan poliittisille vaikuttajille ja päätöksentekijöille tietämystä, jota on saatavilla tarkasteltavana olevista teknologia-aloista ja joka perustuu teknisesti ja tieteellisesti pätevään näyttöön.

1.2 Odotetut tulokset

a) Ymmärretään paremmin eri teknologioiden välisiä yhteyksiä ja lähentymistä, myös niiden mahdollisia riskejä ja hyötyjä.

b) Parannetaan maailman eri alueiden poliittisten päättäjien ja diplomaattien valmiuksia käydä mielekkäitä tieteeseen ja teknologiaan liittyviä keskusteluja asiaankuuluvien aseidenriisuntaprosessien yhteydessä.

1.3 Toimintalinjan kuvaus

Toimintalinja käsittää kolme pääasiallista tointa. Ensinnäkin siinä mahdollistetaan jatkuva teknologian tulevaisuuskartoitus, jotta voidaan varmistaa tärkeimpien tieteen ja teknologian edistysaskelten havaitseminen, tarkastelu ja analysointi kehityksen tai soveltamisen varhaisissa vaiheissa. Toimen pohjalta laaditaan enintään kaksi yhteenvetoa tieteen ja teknologian tärkeimmistä suuntauksista, jotka liittyvät kuhunkin tutkittavaan aseidenriisunta-alaan (yhteensä kahdeksan yhteenvetoa hankkeen aikana). Toimen tulokset täydentävät eivätkä kaksinkertaista työtä, jota tehdään virallisissa monenvälisissä menettelyissä. Niitä hyödynnetään myös asiaankuuluvissa monenvälisissä toimissa, joihin kuuluvat vuotuinen YK:n pääsihteerin raportti tieteen ja teknologian roolista kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden yhteydessä, yhteinen toimintasuunnitelma, mukaan lukien uusi rauhaa koskeva toimintasuunnitelma, sekä muissa kansainvälisissä aloitteissa, kuten vastuullisesta tekoälystä sotilasalalla järjestetyn huippukokouksen seurantakokouksissa.

Toimintalinjan toisessa toimessa toteutetaan erityisiä ja kohdennettuja tutkimushankkeita. Niissä paneudutaan valikoituihin aihealueisiin, joita pidetään merkityksellisinä, ajankohtaisina ja vaikuttavina kunkin aseidenriisunta-alan kannalta ja jotka yksilöidään asiaankuuluvan asiantuntijaverkoston tuella (lisätietoja esitetään jäljempänä). Toimessa laaditaan vuosittain yksi tutkimusasiakirja kustakin aseidenriisunta-alasta. Tiivistelmät laaditaan kaikilla YK:n virallisilla kielillä, jotta saavutetaan laajempi lukijakunta (raportit käännetään kokonaan ajan ja resurssien sallimissa rajoissa).

Kolmannessa toimessa järjestetään vuosittain enintään kaksi virtuaalista tiedotustilaisuutta teknologiasta kullakin aseidenriisunta-alalla. Niiden tarkoituksena on tarjota Geneven ja New Yorkin diplomaattikunnalle epävirallinen foorumi, jolla saadaan tietoa ja keskustellaan suoraan asiantuntijoiden kanssa tietyistä mahdollistavista teknologioista, jotka ovat merkityksellisiä kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden kannalta. Tilaisuuksien alustusosio tallennetaan ja asetetaan saataville UNIDIRin YouTube-kanavalla. Kysymys- ja vastausosiota ei sisällytetä tallenteeseen, jotta osallistujat voivat käydä keskustelua avoimemmin.

2. Toimintalinja 2: Lisätään vuoropuhelua sekä helpotetaan tietämyksen lisäämistä ja siirtoa

2.1 Tarkoitus

Hankkeen tavoitteiden 2 ja 3 mukaisesti tämän toimintalinjan tarkoituksena on helpottaa tietämyksen lisäämistä ja siirtoa kansainväliseen turvallisuuteen ja aseidenriisuntaan liittyvistä tieteellisistä ja teknologisista näkökohdista eri maantieteellisillä alueilla ja tieteenaloilla toimivilta asiantuntijoilta ja monenvälisiin aseidenriisuntaneuvotteluihin osallistuvista jäsenvaltioista.

2.2 Odotetut tulokset

a) Lisätään eri maantieteellisillä alueilla ja tieteenaloilla toimivien asiantuntijoiden panosta aseidenriisuntaprosessien yhteydessä käytäviin tiede- ja teknologiakeskusteluihin.

b) Perustetaan maailmanlaajuinen asiantuntijaverkosto, joka voi edistää hankkeen kestävää vaikutusta myös rahoituskauden päätyttyä.

c) Kehitetään tai vahvistetaan yhteyksiä ja yhteistoimia jäsenvaltioiden ja tiede- ja teknologiayhteisön alueellisten asiantuntijoiden välillä.

2.3 Toimintalinjan kuvaus

Toimintalinja käsittää kolme pääasiallista tointa. Ensinnäkin hankkeessa pyritään luomaan tiede- ja teknologia-asiantuntijoiden alaverkostoja, jotka liittyvät kuhunkin tämän hankkeen aseidenriisunta-alaan. UNIDIRin maailmanlaajuisia aseidenriisunnan tutkimusverkostoja koskevan mallin pohjalta kutakin alaverkostoa hallinnoi kyseiseen aseidenriisunta-alaan erikoistunut UNIDIRin tutkija. Alaverkostoja luotaessa kiinnitetään erityistä huomiota sukupuolen moninaisuuteen ja maantieteelliseen monimuotoisuuteen. Riippumattomia asiantuntijoita haetaan UNIDIRin yhteistyökumppaneiden ja tutkijoiden laajasta verkostosta, kohdennetulla asiantuntijahaulla (esim. johtavat tutkijat merkittävimmän ja tuoreimman tutkimuksen arvioinnin perusteella) ja avoimella ehdotuspyynnöllä, jos se tarpeen ja tarkoituksenmukaista. Alaverkostojen avulla tuetaan tutkimushankkeissa ja/tai tutkijayhteisön tapahtumissa käsiteltävien erityiskysymysten määrittämistä ja priorisointia sen perusteella, mitkä tarpeet arvioidaan tärkeimmiksi ja kiireellisimmiksi kussakin aseidenriisuntafoorumissa. Lisäksi alaverkostoihin kuuluvat asiantuntijat toimivat UNIDIRin tekemän tutkimuksen laadunvarmistajina, ja heidän kanssaan voidaan tarvittaessa tehdä sopimus johtavan tutkijan tehtävistä yksittäisissä hankkeissa.

Toimintalinjan toisessa toimessa järjestetään vuosittain kullakin aseidenriisunta-alalla yksi useiden sidosryhmien hybridivuoropuhelu niiden tutkimustoimien täydentämiseksi, joilla edistetään näkemysten vaihtoa ja tietämyksen siirtoa eri sidosryhmäyhteisöjen kesken. Vuoropuhelut voidaan tarvittaessa järjestää tapahtumina, joilla valmistellaan tai tuetaan asiaankuuluvia prosesseja koskevia suunniteltuja kokouksia ja konferensseja. Sidosryhmien vuoropuhelujen transkriptiot editoidaan ja asetetaan saataville englanniksi ja vähintään kahdella muulla YK:n virallisella kielellä.

Toimintalinjan kolmas toimi keskittyy pääasiassa hankkeen näkyvyyden lisäämiseen ja sen tulosten levittämiseen. Tässä yhteydessä järjestetään yksi vuotuinen tapahtuma YK:n yleiskokouksen ensimmäisen komitean aikana New Yorkissa neuvottelujen tukemiseksi temaattisten keskustelujen aikana ja yksi vuotuinen tapahtuma Brysselissä EU:n diplomaatti- ja politiikkayhteisölle. Näiden vuotuisten tapahtumien pohjalta voitaisiin mahdollisuuksien mukaan alkaa koota vuotuisia tiivistelmiä tai paneutua yksittäisiin aihealueisiin, teknologioihin tai aseidenriisunta-aloihin. Toimintalinjaan sisältyy myös osallistuminen vuosittain enintään kahteen tapahtumaan, joiden järjestäjinä ovat muut tahot tai järjestöt ja jotka tarjoavat asianmukaisen foorumin työn tulosten levittämiselle ja itse hankkeen ja EU:n näkyvyyden lisäämiselle. Esimerkiksi tulevat REAIM-huippukokoukset voivat toimia tällaisena foorumina.

Yhteistyö EU:n kanssa

Hankkeen tarkoituksena on sekä hyödyntää mahdollisia synergioita muiden EU-vetoisten aloitteiden tai hankkeiden (esim. EU:n asesulku- ja aseriisuntakonsortion, EU:n strategisten tutkimusten laitoksen tai EU:n rahoittamien erityishankkeiden) kanssa että tarjota EU:lle mahdollisuuksia vahvistaa edelleen julkista profiiliaan ja johtoasemaansa tällä alalla. Hankkeen aikana EU:lle annetaan mahdollisuus osallistua kaikkiin järjestettäviin tapahtumiin sen lisäksi, että se tuottaa kirjallista aineistoa brändäystä koskevien suuntaviivojen mukaisesti. Osallistuminen voi tarkoittaa esimerkiksi avaus- ja/tai päätöspuheenvuoroja, moderointia, asiantuntijalausuntoja ja järjestelyistä huolehtimista. Kaikki nämä vaihtoehdot ovat käytettävissä kaikkien tapahtumien osalta. Kuitenkin koska henkilöstöä ei välttämättä ole saatavilla kaikkiin hankkeen yhteydessä suunniteltuihin toimiin, on suositeltavaa, että ensimmäisen komitean istunnon aikana järjestettävää vuotuista tapahtumaa pidetään lippulaivatilaisuutena edistää EU:n johtoasemaa kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden kannalta merkityksellisen tieteen ja teknologian alalla.

Hankkeen kesto

Hankkeen on tarkoitus kestää kolme vuotta, ja sitä aletaan toteuttaa alkuvuodesta 2025.

Seuranta ja arviointi

Ehdotettua hanketta seurataan ja arvioidaan UNIDIRin johtokunnan kesäkuussa 2018 hyväksymän asiakirjan "*Policy on Monitoring and Evaluation of UNIDIR's Knowledge Outputs*" ([2]) mukaisesti.

([2]) Saatavilla pyynnöstä.